

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Plecionkarz

(731804)

**Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry
i pokrewnych materiałów**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Plecionkarz (731804)

**Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry
i pokrewnych materiałów**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Plecionkarz (731804)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [755]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wytwarzanie wyrobów plecionkarskich	9
3.3. Kompetencje społeczne	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	11
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Plecionkarz 731804

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nie występują nazwy zwyczajowe zawodu.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7318 Handicraft workers in textile, leather and related materials.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badania ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Elżbieta Budzewska-Nosowska – Instytut Wzornictwa Przemysłowego, Zakład Wzornictwa Ubioru do Pracy, Milanówek.
- Dominika Korzeniowska – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Katarzyna Pacholska – Zespół Szkół Specjalnych w Aleksandrowie Łódzkim, Aleksandrów Łódzki.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Maria Kaczmarek – Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, Katowice.
- Iwona Radzioch – Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Częstochowie, Częstochowa.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Barbara Bogacka-Galon – Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 33 w Krakowie, Kraków.
- Marek Cichawa – Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Plecionkarz zajmuje się wyrobem taśm, frędzli, sznurów, lin i linek. Stosuje w swojej pracy naturalną i sztuczną przędzę⁷ w różnych kolorach i odcieniach. Obsługuje także maszyny włókiennicze⁴ służące do produkcji wyrobów plecionkarskich¹².

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Plecionkarz zaliczany jest do grupy rękodzielników wyrobów tekstylnych, jego praca ma charakter produkcyjny. Plecionkarz wytwarza wyroby plecionkarskie, stosowane do wykończania i ozdabiania wyrobów włókienniczych (plecionki, taśmy, frędzle, sznury, linki) oraz wyroby techniczne o istotnych parametrach wytrzymałościowych, wykorzystywane np. w przemyśle okrętowym lub sportowym (liny okrętowe, liny taternicze, liny żeglarskie).

W swojej pracy plecionkarz może stosować tradycyjne techniki (głównie wyplatanie ręczne – typ i sposób wykonania splotu zależy od rodzaju wytwarzanego wyrobu) i narzędzia (nożyce, igły, kołowrotki³ do skręcania przędzy, szydełka¹¹) oraz nowoczesne maszyny włókiennicze przeznaczone do produkcji wyrobów plecionkarskich (plecionkarki⁶).

Celem pracy plecionkarza jest przetwarzanie przędzy w wyroby plecionkarskie. Do jego zadań należy kontrola i ocena surowca oraz wytwarzanie wyrobów plecionkarskich, zgodnie z parametrami i dokumentacją technologiczną. Niektóre wyroby plecionkarskie (np. liny taternicze, liny okrętowe) produkowane są według ściśle określonych parametrów i norm (ustalanych w laboratoriach), które muszą być bezwzględnie przestrzegane.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **plecionkarz** wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- przygotowaniu stanowiska pracy i sprawdzeniu ogólnego stanu maszyn i narzędzi,
- klasyfikowaniu surowca, który zostanie wykorzystany do wytworzenia wyrobów plecionkarskich,
- przygotowaniu surowca do wyrobu plecionek,
- obsłudze maszyn plecionkarskich oraz innych, używanych w procesie obróbki surowca włókienniczego,
- dbaniu o porządek na swoim stanowisku pracy,
- kontrolowaniu i ocenianiu jakości wyrobów plecionkarskich,
- wykonywaniu asortymentów plecionych zgodnie z określonymi normami i parametrami,
- usuwaniu błędów powstałych podczas splatania,
- etykietowaniu i pakowaniu gotowych wyrobów,
- prowadzeniu rozliczeń surowców i materiałów.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Plecionkarz wykonuje swoje zadania zawodowe przede wszystkim w pomieszczeniu produkcyjnym posiadającym naturalne i sztuczne oświetlenie oraz wyposażonym w odpowiedni sprzęt (np. tradycyjne narzędzia lub splatarki, skrecarki sznurka). Pomieszczenie to może znajdować się w jego prywatnej pracowni lub w hali produkcyjnej zakładów włókienniczych. Pracę plecionkarza charakteryzuje wykonywanie tych samych powtarzalnych czynności, przeważnie w pozycji siedzącej lub stojącej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Plecionkarz w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- plecionkarki (igłowe),
- splatarki⁹ (okrągłe i płaskie),
- szydełkarki pasmanteryjne¹⁰,
- skrecarki sznurka⁸,
- narzędzia tradycyjne (nożyce, igły, szydełka).

Zależnie od miejsca pracy – duży zakład produkcyjny lub np. pracownia twórcy ludowego – plecionkarz wykorzystuje maszyny lub tradycyjne narzędzia.

Organizacja pracy

Plecionkarz zatrudniony w dużym zakładzie produkcyjnym pracuje zazwyczaj 8 godzin dziennie, w systemie jedno- lub dwuzmianowym, 5 dni w tygodniu. Pracownicy zatrudnieni w zawodzie plecionkarza w dużych zakładach są nadzorowani przez brygadzystę lub mistrza zmianowego. Praca plecionkarza w mniejszych firmach lub prowadzącego własną pracownię (działalność gospodarczą) jest bardziej samodzielna i mniej rutynowa, a czas pracy może być nienormowany i zależny od ilości i terminów realizacji zleceń.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Plecionkarz w pracy głównie narażony jest na:

- hałas generowany przez maszyny włókiennicze,
- pyły, które powstają przy obróbce surowców włókienniczych,
- obciążenia kręgosłupa związane z pracą w wymuszonych pozycjach (siedzącej lub stojącej),
- zranienia lub uszkodzenia ciała przez maszyny lub ostre narzędzia wykorzystywane w pracy,
- alergie wywołane substancjami i środkami używanymi do konserwacji, czyszczenia lub farbowania surowców włókienniczych.

W związku z ryzykiem wystąpienia wymienionych zagrożeń szczególnie ważne jest przestrzeganie i stosowanie zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz właściwej organizacji pracy.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **plecionkarz** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- widzenie stereoskopowe (widzenie głębi umożliwiające ocenę odległości),
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- wyobraźnia przestrzenna,
- uzdolnienia artystyczne (twórcze),
- wyobraźnia i myślenie twórcze;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- samodzielność,
- samokontrola,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- rzetelność,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- wytrwałość i cierpliwość.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Plecionkarz powinien mieć sprawny układ mięśniowy, układ krążenia, układ kostno-stawowy oraz ogólnie dobrą sprawność fizyczną. Osoba z chorobami układu oddechowego może odczuwać dolegliwości ze względu na dużą ilość pyłów powstających przy obróbce surowca. Natomiast dobry wzrok i równowaga są niezbędne do prawidłowej i bezpiecznej obsługi maszyn włókienniczych i plecionkarskich oraz wykonywania pracy w ruchu (np. przemieszczania się po hali produkcyjnej).

Bezwzględny przeciwwskazaniem do wykonywania tego zawodu są ciężkie choroby układu oddechowego, układu krążenia oraz alergie na czynniki i substancje, z którymi osoba zatrudniona w tym zawodzie może mieć kontakt.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **plecionkarz** preferowane jest (dla młodzieży) wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodach pokrewnych: rękodzielnik wyrobów włókienniczych oraz operator maszyn w przemyśle włókienniczym, lub ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji:

- AU.18 Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych, przewidzianej dla zawodu rękodzielnik wyrobów włókienniczych,
- AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych, przewidzianej dla zawodu operator maszyn w przemyśle włókienniczym.

Alternatywną ścieżką kształcenia dla plecionkarza jest także rzemieślnicze przygotowanie zawodowe w zawodzie pokrewnym tkacz.

Pracę w zawodzie plecionkarz może wykonywać również osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy.

W zawodzie mogą pracować także osoby z wykształceniem średnim technicznym lub wyższym po kierunkach związanych z przemysłem włókienniczym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **plecionkarz** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe. Pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się:

- świadectwem czeladniczym¹ lub dyplomem mistrzowskim⁵ w zawodzie pokrewnym tkacz, uzyskanymi w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze²,
- dyplomem potwierdzającym kwalifikację: AU.18 Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym rękodzielnik wyrobów włókienniczych lub AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym operator maszyn w przemyśle włókienniczym, uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną.

Cenione jest również posiadanie:

- suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w dziedzinie włókiennictwa i produkcji liniowych wyrobów włókienniczych, potwierdzającego umiejętności praktyczne w zakresie obsługi maszyn i narzędzi wykorzystywanych do produkcji wyrobów plecionkarskich.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Plecionkarz może:

- w miarę nabywania doświadczenia, umiejętności i wiedzy awansować na wyższe stanowiska w hierarchii przedsiębiorstwa: od pracownika niewykwalifikowanego, przez pomocnika operatora maszyny, ustawiacza maszyn do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych, po mistrza zmianowego, mistrza produkcji lub kierownika produkcji (w ostatnim przypadku minimalnym kryterium jest zwykle wykształcenie średnie zawodowe lub tytuł mistrza w zawodzie oraz posiadanie odpowiednich predyspozycji, m.in. zdolności organizacyjnych i kierowniczych oraz umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi),
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach organizowanych w przedsiębiorstwie, przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe, przez producentów materiałów i maszyn lub w wyspecjalizowanych ośrodkach szkoleniowych.

Dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia w zawodzie:

- rękodzielnik wyrobów włókienniczych – istnieje możliwość rozwoju zawodowego w ramach kształcenia w branżowej szkole II stopnia oraz w technikum, w zawodzie pokrewnym technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, z wyodrębnioną kwalifikacją: AU.45 Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
- operator maszyn w przemyśle włókienniczym – istnieje możliwość rozwoju zawodowego w ramach kształcenia w branżowej szkole II stopnia oraz w technikum, w zawodzie pokrewnym technik włókiennik, z wyodrębnioną kwalifikacją: AU.44 Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych.

Pracownik w tym zawodzie może także założyć własną działalność gospodarczą, świadcząc usługi plecionkarskie lub tkackie.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **plecionkarz** nie ma możliwości bezpośredniego potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnych dla tego zawodu:

- przystępując do egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną potwierdzającego kwalifikację: AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych, w ramach zawodu szkolnego (pokrewnego) operator maszyn w przemyśle włókienniczym oraz AU.18 Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych, w ramach zawodu szkolnego (pokrewnego) rękodzielnik wyrobów włókienniczych, także w trybie eksternistycznym,
- przystępując do egzaminu czeladniczego, a następnie mistrzowskiego przed Izbą Rzemieślniczą w zawodzie pokrewnym tkacz; do tych egzaminów mogą przystępować zarówno osoby po rzemieślniczym przygotowaniu zawodowym, jak i te, które kompetencje nabyły poprzez doświadczenie w pracy.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **plecionkarz** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Arkadownik	731801
Dziewiarz	731802
Koronkarka	731803
Przędzacz	731805
Przygotowywacz włókna	731806
Renowator tkanin unikatowych	731807
Rękodzielnik wyrobów włókienniczych ^S	731808
Tkacz	731809
Operator maszyn w przemyśle włókienniczym ^S	815204

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **plecionkarz** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

Z1 Dobieranie i przygotowywanie surowców do wytwarzania wyrobów plecionkarskich.

Z2 Wykonywanie wyrobów plecionkarskich.

Z3 Wykończanie wyrobów plecionkarskich.

Z4 Kontrolowanie jakości i pakowanie wyrobów plecionkarskich.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wytwarzanie wyrobów plecionkarskich

Kompetencja zawodowa Kz1: Wytwarzanie wyrobów plecionkarskich obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Dobieranie i przygotowywanie surowców do wytwarzania wyrobów plecionkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Rodzaje surowców włókienniczych; - Właściwości i zastosowanie surowców włókienniczych; - Rodzaje przędzy; - Procesy obróbki przędzy, a także jej właściwości i zastosowanie; - Procesy przygotowawcze włókien do produkcji; - Przeznaczenie i parametry jakościowe półproduktów przędzalniczych.	- Dobierać surowce włókiennicze do danego systemu produkcji wyrobów plecionkarskich; - Rozróżniać surowce włókiennicze pod względem ich właściwości i zastosowania; - Rozróżniać i klasyfikować przędzę, a także dobierać procesy obróbki przędzy w zależności od jej rodzaju; - Obrabiać i przygotowywać surowiec do produkcji wyrobów plecionkarskich; - Rozróżniać półprodukty przędzalnicze.
Z2 Wykonywanie wyrobów plecionkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Dokumentację technologiczną dotyczącą wyrobu plecionek;	Odczytywać dokumentację technologiczną dotyczącą wytwarzania wyrobów plecionkarskich;

• Parametry i wymagania produktów technicznych (lin żeglarskich, taternicznych itp.); • Proces technologiczny wytwarzania wyrobów plecionkarskich i jego etapy; • Typy i rodzaje wyrobów plecionkarskich; • Typy maszyn i narzędzi wykorzystywanych do produkcji wyrobów plecionkarskich; • Zasady obsługi maszyn i narzędzi wykorzystywanych do produkcji wyrobów plecionkarskich; • Zasady konserwacji maszyn plecionkarskich i narzędzi; • Zasady kontroli pracy maszyn plecionkarskich.	• Uwzględniać i stosować ściśle określone wymagania przy produkcji (np. lin żeglarskich, taternicznych itp.); • Wykonywać poszczególne etapy procesu technologicznego wytwarzania wyrobów plecionkarskich (przygotowanie surowca, plectenie, wykończanie); • Rozróżniać i klasyfikować wyroby plecionkarskie ze względu na typ, przeznaczenie i/lub właściwości wykorzystanych do produkcji materiałów; • Dobierać maszyny plecionkarskie i proces technologiczny w zależności od rodzaju surowca do wyrobu plectonek; • Obsługiwać maszyny i narzędzia wykorzystywane do produkcji wyrobów plecionkarskich; • Konserwować maszyny i narzędzia wykorzystywane do produkcji wyrobów plecionkarskich; • Kontrolować pracę maszyn plecionkarskich.
---	---

Z3 Wykończanie wyrobów plecionkarskich

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Sposoby wykończania wyrobów plecionkarskich; • Techniki wykończania wyrobów plecionkarskich; • Zapisy w dokumentacji technologicznej dotyczące wykończenia wyrobu plecionkarskiego.	• Rozróżniać rodzaje wykończenia wyrobów plecionkarskich; • Zastosować odpowiednie techniki wykończenia w zależności od rodzaju wyrobu plecionkarskiego; • Zastosować rodzaj wykończenia zgodnie z dokumentacją technologiczną.

Z4 Kontrolowanie jakości i pakowanie wyrobów plecionkarskich

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady kontroli jakości w trakcie produkcji wyrobów plecionkarskich; • Sposoby likwidowania wad powstałych podczas splatania; • Zasady składowania, pakowania i przechowywania gotowych wyrobów; • Zasady prowadzenia rozliczeń surowcowo-materiałowych.	• Kontrolować na bieżąco jakość w procesie wytwarzania wyrobów plecionkarskich; • Eliminować wady lub zapobiegać ich powstawaniu podczas wytwarzania wyrobów plecionkarskich; • Przestrzegać zasad składowania i przechowywania gotowych wyrobów; • Rozliczać surowce i materiały.

3.3. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **plecionkarz** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

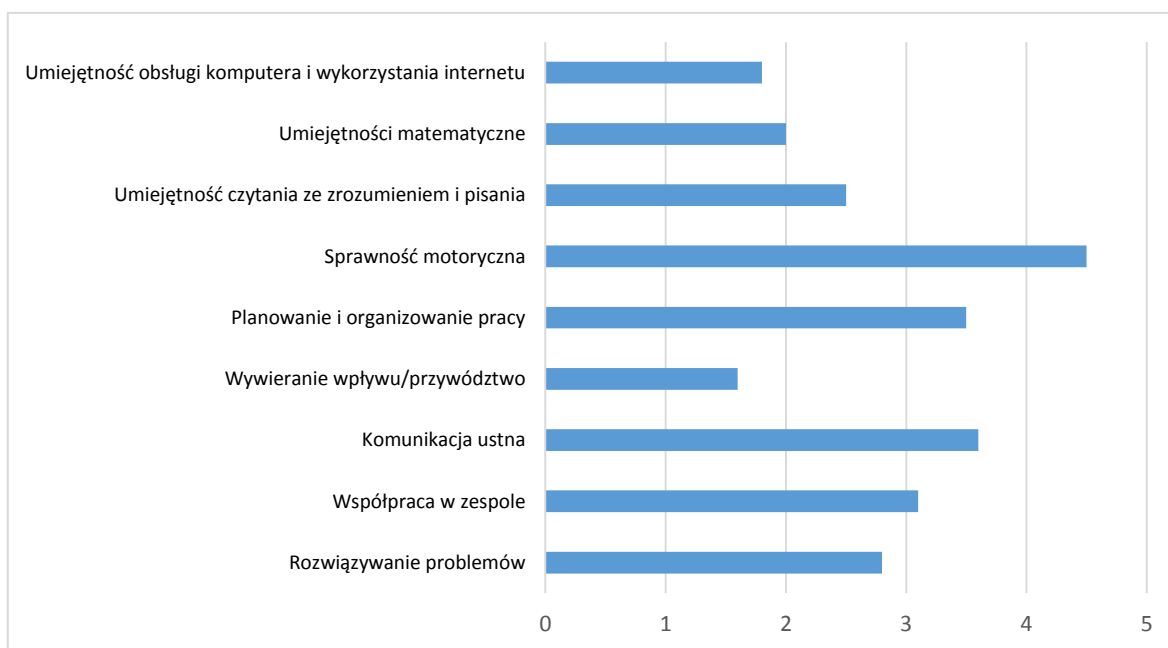
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za jakość wyprodukowanych wyrobów plecionkarskich.
- Podejmowania samodzielnych decyzji w związku z oczekiwaniami klienta lub przełożonego.

- Wykonywania pracy w zespole wykonującym wyroby plecionkarskie.
- Przestrzegania zasad kultury i etyki zawodowej.
- Dzielenia się swoją wiedzą z mniej doświadczonymi współpracownikami.
- Rozwijania kompetencji zawodowych wynikających z wprowadzanych zmian organizacyjnych i technicznych w produkcji plecionkarskiej.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **plecionkarz**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **plecionkarz**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **plecionkarz** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Plecionkarz może być zatrudniony w:

- dużych zakładach przemysłu włókienniczego,
 - pracowniach (np. rzemiosła tradycyjnego),
- lub prowadzić własną działalność gospodarczą.

Plecionkarz jest zawodem rzadko występującym, obecnie (2018 r.) obserwuje się bardzo małe zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (w 2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **plecionkarz**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym operator maszyn w przemyśle włókienniczym lub rękodzielnik wyrobów włókienniczych,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji: AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych, w ramach zawodu operator maszyn w przemyśle włókienniczym lub AU.18 Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych, w ramach zawodu rękodzielnik wyrobów włókienniczych,
- zdobyć tytuł czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie pokrewnym tkacz, nadawane w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w ww. zawodach pokrewnych potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, po pozytywnie zdanym egzaminie.

Szkolenie

Plecionkarz może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności biorąc udział w szkoleniach organizowanych przez:

- placówki kształcenia zawodowego – publiczne i niepubliczne,
- Izby Rzemieślnicze,
- prywatne firmy edukacyjne,
- zakłady doskonalenia zawodowego,
- przedsiębiorstwa specjalizujące się w przemyśle włókienniczym (szkolenia głównie na potrzeby swoich pracowników i kandydatów do pracy).

Szkolenia te mogą dotyczyć nowych technik wykończania wyrobów plecionkarskich, obsługi specjalistycznych urządzeń czy wikliniarstwa.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Plecionkarz może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **plecionkarz** nie jest ujmowane w raportach i zestawieniach dotyczących płac. Dostępne natomiast są dane o przeciętnych wynagrodzeniach w zawodzie pokrewnym tkacz, które wynoszą 3200 zł brutto miesięcznie.

Zarobki w zawodzie plecionkarz mogą się różnić m.in. w zależności od:

- regionu Polski,
- zajmowanego stanowiska i stażu pracy,
- rodzaju pracodawcy (miejsce wykonywania pracy),
- wielkości aglomeracji (różnice między wsią a miastem).

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **plecionkarz** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- słabo słyszących, głuchych i głuchoniemych (03-L), pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy, np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych. W przypadku osób słabo słyszących, od których będzie wymagana komunikacja werbalna, konieczna jest odpowiednia korekcja słyszenia za pomocą aparatu słuchowego,
- z chorobami psychicznymi (02-P), pod warunkiem, że ich praca – poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie) – nie zaburza im rytmu dnia i nocy i jest zachowana zasada równego traktowania pracowników.

WAŻNE

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10. 2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Krzeptowska Z., Sypniewski J.: Tkactwo rękodzielnicze. Wydawnictwo Spółdzielcze, Warszawa 1985.
- Szosland J.: Podstawy budowy i technologii tkanin. Wydawnictwo Nauk Technicznych, Warszawa 1991.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10. 2018]:

- Barometr Zawodów: <https://barometrzawodow.pl>
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikację w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/815204.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikację w zawodzie rękodzielnik wyrobów włókienniczych:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/731808.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Przewodnik po zawodach. Wydanie II. Tom V:
http://psz.praca.gov.pl/documents/10828/180627/tom_v.pdf/2c98834b-1808-4ee1-aec0-6772e59b1d86?t=1403785523000
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wykaz standardów egzaminacyjnych Związku Rzemiosła Polskiego: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>
- Wynagrodzenia.pl Sedlak & Sedlak <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ**7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)**

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).

Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Czeladnik	Jeden ze stopni kwalifikacji zawodowych, stwierdzający opanowanie umiejętności praktycznych oraz teoretycznych w zawodzie rzemieślniczym oraz potwierdzający je dowodem kwalifikacji zawodowych w formie zdanego egzaminu czeladniczego. Egzaminy czeladnicze przeprowadzają komisje egzaminacyjne Izby Rzemieślniczych.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001267/U/D20181267Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]

2	Izby Rzemieśnicze	Izby rzemieśnicze to organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła, zrzeszające cechy, spółdzielnie rzemieśnicze, rzemieślników nienależących do cechów, a także inne jednostki organizacyjne, jeżeli ich celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego rzemiosła. Izby mogą w swych statutach przyjmować nazwy z dodatkiem wyrazów „przedsiębiorczość” lub „przedsiębiorca” użytych w odpowiednim przypadku, a także określić zawierających wskazanie regionu.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001267/U/D20181267Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]
3	Kołowrotek	Przyrząd do przędzenia nici, napędzany ręcznie lub nożnie. Obecnie używany głównie przy wyrobie przędzy chałupniczo lub metodami tradycyjnymi	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wójcik Z.: Historia powszechna XVI-XVII wieku. PWN, Warszawa 1979
4	Maszyny włókiennicze	Maszyny do wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl [dostęp: 31.10.2018]
5	Mistrz	Tytuł uzyskany na egzaminie zawodowym, potwierdzony dyplomem, poświadczający umiejętności, doświadczenie i wykształcenie zawodowe w dziedzinie rzemiosła, w różnych zawodach rzemieślniczych. Dyplom mistrzowski można uzyskać po zdaniu zawodowego egzaminu teoretycznego i praktycznego przed komisją egzaminacyjną w Izbie rzemieślniczej.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001267/U/D20181267Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]
6	Plecionkarka	Typ maszyny włókienniczej do wytwarzania wyrobów pasmanteryjnych - plecionek.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.msv.com.pl/index.php?action=category&tabela=plecionkarki [dostęp: 31.10.2018]
7	Przędza	Jest to półprodukt włókienniczy o nieograniczonej długości i małym przekroju poprzecznym, otrzymany z włókien w wyniku ich równoległego ułożenia i wzmocnienia za pomocą skręcania lub klejenia.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.advertex.pl/przedzalnia [dostęp: 31.10.2018]
8	Skręcarka sznurka	Maszyna przeznaczona do wytwarzania sznurków, szpagatów i linek.	https://metexjc.com.pl/maszyny-do-produkcji-sznurkow-i-lin [dostęp: 31.10.2018]
9	Splatarka	Typ maszyny do wytwarzania wyrobów plecionkarskich.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://normy.ekoinfonet.pl/ics.php?ic=59.120.01 [dostęp: 31.10.2018]
10	Szydełkarka pasmanteryjna	Maszyna przeznaczona do wytwarzania metodą dziewiarską pasmanterii takiej jak sznurki, linki, sznurowadła, knoty itp.	https://metexjc.com.pl/maszyny-do-produkcji-sznurkow-i-lin [dostęp: 31.10.2018]
11	Szydełko	Narzędzie zakończone haczykiem, służy do ręcznego wyrobu dzianiny poprzez przeciąganie nici przez pętelki. Dwa podstawowe typy szydełek to klasyczne (krótkie, proste) i tunezyjskie (długie jak druty do robótek, zakończone ogranicznikiem zapobiegającym zsuwaniu się robótki).	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.weareknitters.pl/zestawy/technika/na-szydelko [dostęp: 31.10.2018]

12	Wyrób plecionkarski	Nazwa ogólna wyrobów powstających w wyniku nakładania (splatania) ze sobą w określony sposób włókien. Wyroby te mogą mieć charakter użytkowy, jak i artystyczny.	Definicja sformułowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.weareknitters.pl/zestawy/technika/na-szydelko [dostęp: 31.10.2018]
----	----------------------------	--	--

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.